

Programmatūras lietošanas juridiskie un praktiskie aspekti

- Sanita Meijere
- T. 67509900, 29488795
- Sanita.meijere@dpa.lv

DPA (Datorprogrammu Apgāds)

www.dpa.lv

Programmatūras juridiskie aspekti

- Datorprogrammas ir intelektuālā īpašuma – autortiesību objekts
- Autortiesības pieder darba autoram, tiklīdz darbs ir radīts
- Nav nepieciešama speciāla reģistrācija

Programmatūras izmantošana

- Atļaujot darbu izmantot citiem, autors izsniedz licenci.
- Licence – atļauja lietot konkrēto darbu, kurā autors nosaka, kā darbu drīkst izmantot, kādi noteikumi, ierobežojumi jāievēro

Legalitāti apliecinājoši dokumenti

- legādes dokuments (nebūs bezmaksas & izmēģinājuma versijām)
- Licence – pilnīgi visām datorprogrammām
- Instalācijas datu nesējs
- Var būt licence un instalācija elektroniski

Atbildība par programmatūras lietošanas pārkāpumiem

- LAPK 155⁸. pants (sods 100 – 250Ls, datu nesēju konfiskācija)
- KL 148.pants. (sods arests / piespiedu darbs / brīvības atņemšana līdz 2 gadiem / naudas sodu līdz 150 minimālajām mēnešalgām / + iespējama mantas konfiskācija)
- 125.pants. Fakta legālā prezumpcija

Biežāk konstatētās neatbilstības

- Tiek uzstādīts un lietots ne tas kas iegādāts (versiju neatbilstība)
- Tiek lietots vairāk nekā iegādāts
- Īrētie / nomātie datori - nedrīkst iznomāt / izīrēt programmatūru (arī patapināt nedrīkst)! (izņemot speciālās nomas licences)
- Izmēģinājuma versiju atļautā laika neievērošana
- Mājas lietošanai paredzēto produktu izmantošana uzņēmumā

Labā prakse – programmatūras resursu vadība (Software asset management (SAM))

Infrastruktūra un procesi, lai efektīvi pārvaldītu, kontrolētu un aizsargātu programmatūras resursus iestādē / uzņēmumā to dzīvescikla laikā:

- Zināt, kas Jums pieder
- Pērkat tikai to, kas ir nepieciešams darbam
- Efektīvi izmantojat programmatūru visā tās dzīvescikla laikā

4 soļi pilnvērtīgai programmatūras resursu vadībai

1. Datorsistēmu audits
2. Licenču audits
3. Procedūru ieviešana - darbinieku atbildības noteikšana (ko drīkst / nedrīkst lejuplādēt / uzglabāt darba datoros); centralizētu programmatūras iepirkumu plāna izstrāde
4. Programmatūras resursu vadības plāna izstrāde

Papildus resursi

- <http://www.microsoft.com/Latvija/Resources/Sam/Default.aspx>
- <http://www.microsoft.com/latvija/licensing/default.aspx>
- <http://w3.bsa.org/latvia//antipiracy/licensematters.cfm>

Paldies!